

020219 / Alma
V-S piiri Täyskäsi

Ohjeita vapaaehtoisille maksettavista korvauksista, annettavista eduista & ennakkoperinnästä

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Ohjeen tausta

Sisältö pohjautuu Verohallinnon heinäkuussa 2018 julkaisemaan ohjeeseen sekä Tietoa Tulorekisteristä -aineistoon.

Yleishyödyllisyys

- **Yhteisö on yleishyödyllinen, jos**
 - 1. se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä
 - 2. sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin
 - 3. se ei tuota toiminnallaan siihen osallisille taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.
- Yleishyödyllisyys arvioidaan yhteisön sääntöjen ja tosiasiallisen toiminnan perusteella.

Vapaaehtoistoiminta

- Tässä ohjeessa vapaaehtoistoiminnalla tarkoitetaan yleishyödyllisen yhteisön hyväksi (yhdistys) tehtävään työtä, joka perustuu vapaaehtoisuuteen ja vastikkeettomuuteen.

Talkoo- ja vapaaehtoistyön käsite verotuksessa

- Talkootyöllä tarkoitetaan toisen lukuun talkoissa **vapaaehtoisesti** ja **korvauksetta** tehtävää, yleensä tilapäistä työtä. Luonteeltaan talkootyö on useimmiten niin sanottua **jokamiehentyötä**, joka ei edellytä erityistä ammattitaitoa, koulutusta tai pätevyyttä. Talkootyö ei siten vaativuudellaan rajoita kenenkään osallistumista talkoisiin.
- Talkootyölle on ominaista myös se, että **työn tekemiselle ei määritetä rahamääräistä tai muuta arvoa**. Talkootyön tekijä ei ole siten oikeutettu saamaan korvausta talkoissa tekemästään työstä.

Yhdistyksen hyväksi tehtävä talkoo- ja vapaaehtoistyö (1)

- Perinteinen talkootyö on **vastikkeetonta ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa** työtä. Yhdistyksen talkoissa työskentelystä ei muodostu talkoolaiselle veronalaista etua, jos hän tekee työtä vapaaehtoisesti eikä saa korvausta tekemänsä työn perusteella.
- Lisäksi talkootyön **hyöty tulee** välittömästi **yhteisön hyväksi**, eikä siihen liity ulkopuolisia toimeksiantajia.
- **Talkoo- ja vapaaehtoistyö on vastikkeetonta vain silloin, kun talkoisiin ja vapaaehtoistyöhön osallistuneiden kanssa ei ole sovittu työsuorituksista korvausta.** Tuloverolain mukaan työn perusteella saatu vastike on veronalaista ansiotuloa riippumatta vastikkeen laadusta ja määrästä.

Yhdistyksen hyväksi tehtävä talkoo- ja vapaaehtoistyö (2)

- Vakiintuneen verotuskäytännön mukaan vastikkeena ei pidetä esimerkiksi vapaaehtoistyöstä saatua todistusta, ansiomerkkiä tai muuta symbolista vaihtoarvoltaan merkityksetöntä esinettä.
- ***Esimerkki:*** Yhdistys järjestää talkoot. Talkoisiin osallistuneille ei anneta alennuksia esim. yhdistyksen kevätretkimaksusta eikä muita korvauksia työsuorituksesta, joten talkoisiin osallistuneet eivät saa veronalaista etua.

Talkoo- ja vapaaehtoistyöhön liittyvä tarjoilu

Veronalaisena etuna ei pidetä sitä, että **vapaaehtoinen saa osallistua** vapaaehtoistyönsä aikana yhdistyksen järjestämään yhteiseen **ruokailuun**. Lisäksi verovapauden edellytyksenä on, että **tarjottava ruoka on arvoltaan tavanomaista**.

Jos tarjoilu on kuitenkin nimenomaisesti sovittu korvaukseksi talkootyön tekemisestä, osallistujille muodostuu veronalaista etua tarjoilun määrästä ja arvosta riippumatta.

***Esimerkki:** Yhdistys järjestää talkoot. Yhdistys ja osallistujat sopivat, että yhdistys tarjoaa osallistujille talkoopäivän päätteeksi illallisen ravintolassa korvauksena työn tekemisestä. Koska illallinen sovitaan vastikkeeksi työn tekemisestä, talkootyötä tekevät saavat aterian hinnan verran veronalaista etua.*

Kolmannen osapuolen lukuun tehtävä talkootyö

- Talkootyöstä pitää sopia yhdistyksen ja kolmannen osapuolen välillä, jotta talkootyöstä saatavaa tuloa voidaan pitää yhdistyksen tulona. Tällaisen talkootyön on oltava **tilapäistä jokamiehen työtä**, joka ei vaadi erityistä ammattitaitoa. Talkootyön toimeksiantaja, eli kolmas osapuoli, esimerkiksi kunta tai yritys, ei voi hyväksyä tai nimetä talkooväkeä.
- **Talkootyöstä saatava korvaus on käytettävä yhdistyksen toimintaan**, eikä korvaus saa tulla vain niiden henkilöiden hyväksi, jotka ovat tehneet työtä.

Vapaaehtoisten kouluttaminen

- Palkattomat vapaaehtoiset voivat tarvita koulutusta tehdessään työtä vapaaehtoisena yleishyödyllisen yhdistyksen hyväksi. Vaikka kyseessä ei olekaan työsuhteessa tehty työ, voidaan katsoa, että **vapaaehtoistyöntekijälle ei muodostu veronalaista etua vapaaehtoistyöhön liittyvästä yhdistyksen maksamasta tavanomaisesta koulutuksesta.**
- ***Esimerkki:** Henkilö toimii vapaaehtoisena tukihenkilönä. Piiri edellyttää, että tukihenkilöksi aikova käy tehtävään johtavan koulutuksen, jotta tehtävän edellyttämät kriteerit täyttyvät. Tukihenkilö sitoutuu toimimaan tehtävässään koulutuksen jälkeen. Piiri voi maksaa kustannuksiltaan kohtuullisen koulutuksen ilman, että vapaaehtoiselle muodostuu veronalaista etua.*

Vapaaehtoisille ja yleishyödyllisen yhteisön jäsenille annettavat edut (1)

- Verotuskäytännössä arvoltaan vähäisiä etuja, joilla ei ole merkittävää vapaaehtoistyöntekijän tai yhdistyksen jäsenen elantomenoja säästävää vaikutusta, ei pidetä veronalaisina.
- Tällaisista eduista on erotettava **työsuorituksen perusteella korvauksena saadut edut**, sillä **tehdyn työn perusteella annettavat vastikkeet ovat niiden arvosta riippumatta aina veronalaisia**.

Vapaaehtoisille ja yleishyödyllisen yhteisön jäsenille annettavat edut (2)

- *Yleishyödylliset yhteisöt, kuten MLL, tarjoavat jäsenilleen erilaisia jäsenetuja. Jäsenedut ovat verovapaita silloin, kun edun antaminen liittyy läheisesti yhdistyksen toimintaan. Lisäksi edun tulee olla tavanomainen, kohtuullinen ja kaikkien jäsenten käytettävissä samanlaisena. Verovapaana jäsenetuna pidetään esimerkiksi jäsenlehteä, MLL:n yhteistyökumppanilta saatavia alennuksia sekä yhdistyksen jäsenilleen järjestämiä tilaisuuksia.*

Jäsenille sosiaalisin perustein annettavat edut

- Yhdistykset saattavat antaa **sosiaalisin perustein** erilaisia etuja toiminnassaan mukana oleville henkilöille. Sosiaalisin perustein annettavia etuja, kuten alennuksia osallistumismaksuista, pidetään verovapaana, jos **kaikilla samassa asemassa olevilla henkilöillä on mahdollisuus saada etu.**
- Hyväksyttävänä pidetään esimerkiksi järjestelyä, jossa yhdistys on määritellyt edun saamiselle ennakkoon tietyt edellytykset ja etu myönnetään vain hakemuksen perusteella.

Yhdistyksen omat tilaisuudet (1)

- Veronalaista etua ei muodostu siitä, että jäsenet pääsevät ilmaiseksi kaikille avoimiin, yhdistyksen tai sen lähipiiriin kuuluvan yhteisön tapahtumiin. Lisäksi verovapaana voidaan pitää ruokailua, majoitusta sekä ilmaista tai hinnaltaan tuettua yhteiskuljetusta, jonka yhteisö järjestää tällaiseen tapahtumaan.
- Myös vapaaehtoistyöntekijä, joka osallistuu yhdistyksen tapahtuman järjestämiseen, voi saada verovapaasti ilmaisen sisäänpääsyn, ruokailun, majoituksen ja kuljetuksen kyseiseen tapahtumaan.

Yhdistyksen omat tilaisuudet (2)

- **Esimerkki:** *Yhdistys järjestää retken eläinpuistoon. Jäsenet toimivat erilaisissa vapaaehtoistehtävissä, **retken aikana**. Vapaaehtoiset eivät saa tekemästään työstä palkkiota tai muutenkaan korvausta, mutta pääsevät maksutta mukaan. Ilmaisesti sisäänpääsystä eläinpuistoon ei muodostu vapaaehtoistyöntekijöille veronalaista etua.*
- Verovapauden edellytyksenä on lisäksi se, että eläinpuistoon pääsyä ei ole sovittu etukäteen korvaukseksi vapaaehtoistyöstä.
- HUOM! Vapaaehtoinen, joka osallistuu retken ennakkovalmisteluihin, mutta ei ole vastuullisena varsinaisen retken aikana, ei ole oikeutettu saamaan tätä etua verovapaana.

Yhdistyksen omat tilaisuudet (3)

- Tapahtumissa työskentelevien vapaaehtoisten saatetaan edellyttää pitävän **yhtenäisiä vaatteita** (esimerkiksi tapahtuman logolla varustettu t-paita) tai he voivat tarvita työssä tarvikkeita, jotka he saavat usein pitää tapahtuman jälkeen.
- Tapahtumaan välittömästi liittyvistä ja arvoltaan vähäisistä vaatteista tai muista tarvikkeista **ei muodostu veronalaista etua**, jos niitä ei ole sovittu korvaukseksi vapaaehtoistyöstä.
- Arvoltaan vähäisenä pidetään **enintään 100 euron** arvoisia vaatteita tai tarvikkeita.

Kiitokset ja muistaminen (1)

- Yhdistystoiminnassa on usein tapana muistaa, esimerkiksi vuosittain, vapaaehtoistyöntekijöitä työstä, jota he tekevät vastikkeetta MLL:n hyväksi. Vapaaehtoistyöntekijöille tai jäsenille muistamisena taikka kiitollisuuden osoituksena annettavat arvoltaan **vähäiset tavaralahjat ovat saajalleen verovapaita silloin, kun niitä ei ole sovittu korvaukseksi työn tekemisestä.**

Kiitokset ja muistaminen (2)

- **Tavaralahjan laadulla ei ole merkitystä.** Siten vapaaehtoistyöntekijälle voidaan antaa kiitokseksi esimerkiksi huppari, t-paita, elokuvalippuja, esine, kukkakimppu, jne. Kiitoslahjana pidetään myös arvoltaan vähäistä lahjaa, jonka vapaaehtoistyöntekijä on voinut valita yhteisön päättämästä valikoimasta. Jos vapaaehtoisille annetaan muutamia kiitoslahjoja vuodessa, näiden yhteenlaskettu arvo henkilöä kohden voi olla korkeintaan **100 euroa**.
- **Sen sijaan vähäistä arvokkaammat tavaralahjat sekä vapaavalintaiset lahjakortit ovat veronalaisia.** Veronalaisena etuna pidetään arvosta riippumatta myös esinelahjaa, jonka vapaaehtoistyöntekijä saa valita vapaasti.

Kiitokset ja muistaminen (3)

- Pitkään yhdistyksen jäsenenä olleelle tai vapaaehtoistyötä tehneelle voidaan antaa lahja hänen merkkipäivänään ilman, että siitä muodostuu veronalaista etua. Merkkipäivällä tarkoitetaan tavanomaisia merkkipäiviä, kuten 50- tai 60-vuotispäivää. **Verovapaana merkkipäivälahjana voidaan pitää enintään 100 euron arvoista tavaralahjaa, jota lahjan saaja ei ole saanut itse valita.** Tällainen merkkipäivälahja voidaan antaa muun vapaaehtoistyön kiittämisen lisäksi.
- Merkkipäivälahjaksi annettavat vapaavalintaiset lahjakortit ja muut rahan verrattavat suoritukset ovat kuitenkin aina saajalleen veronalaista tuloa.

Matkakustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (1)

Verovapaat matkakustannusten korvaukset

- **Yhdistys päättää** itse, missä tilanteissa se maksaa matkakustannusten korvauksia.
- Yhdistyksen hyväksi, sen toimeksiannosta toimivalle vapaaehtoiselle verovapaata on:
 - päiväraha enintään 20 päivältä kalenterivuodessa,
 - majoittumiskorvaus,
 - matkustamiskustannusten korvaus, julkisen kulkuneuvon mukaan rajoituksetta ja kilometrikorvaukset enintään 3.000 euroa kalenterivuodessa. (2.000 eur/v. 2018)
- Yhdistyksen on muistettava seurata verovapaiden päivärahojen ja kilometrikorvausten enimmäismäärän täyttymistä.
- **1.1.2019 jälkeen maksetut kilometrikorvaukset ja päivärahat on ilmoitettava tulorekisteriin viiden päivän kuluessa maksupäivästä.**

Matkakustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (2)

- Matkoista on aina tehtävä **matkalasku**. Verovapauden edellytykset ovat samat kuin palkansaajillakin, paitsi että yhdistys voi korvata matkustamiskustannukset myös vapaaehtoisen asunnolta vapaaehtoistyön tekemisaikanaan.
- Vapaaehtoisille voidaan korvata matkakustannukset julkisilla kulkuneuvoilla ja majoittumiskustannukset rajoituksetta tositteita vastaan.
- Matkakorvaus on verovapaata tuloa yhteisössä vapaaehtoisesti ja vastikkeetta toimivalle henkilölle. **Matka on tehtävä yhdistyksen toimeksiannosta**. Matkan on liityttävä yhdistyksen toimintaan ja siitä on etukäteen asianmukaisesti päätettävä.

Muut kustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (1)

- Yhdistykset voivat korvata verovapaasti jäsenilleen ja vapaaehtoisille heidän yhteisön puolesta suorittamiaan menoja. Näitä voivat olla esimerkiksi yhteisön toimintaan tarvittavien varusteiden ja materiaalien hankkimisesta aiheutuneet menot.
- Korvaukset eivät ole veronalaisia, jos yhdistys korvaa yhdistyksen puolesta suoritettut menot **tositetta vastaan**, aiheutuneiden kustannusten suuruusina.

Muut kustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (2)

- Yhdistyksen vapaaehtoistyöntekijälle, esim. hallituksen puheenjohtajalle voidaan kustantaa yhdistyksen nimissä oleva ja yhdistyksen maksama **internet-yhteys** vapaaehtoistyöntekijän kotiin.
- Internet-yhteyden yksityiskäytöstä ei synny veronalaista tuloa edellyttäen, että yhteyttä käytetään työn tekoon yhteisön hyväksi eikä edun antamisella korvata palkanmaksua.

Muut kustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (3)

- Jos yhdistys hankkii vapaaehtoiselle puhelimen, jota voi käyttää myös yksityispuheluihin, yksityispuhelujen osuus katsotaan vapaaehtoisen veronalaiseksi ansiotuloksi.
- Jos vapaaehtoiselle on aiheutunut ylimääräisiä puhelinkuluja yhdistyksen asioiden hoidosta omalla puhelimellaan, **yhdistyksen maksama korvaus puhelinkuluista on** hänelle **veronalaista tuloa**, josta on toimitettava ennakonpidätys. Vapaaehtoinen saa tällöin vähentää hänelle yhdistyksen hyväksi tehdystä työstä aiheutuneet puhelinkulut omassa verotuksessaan.

Muut kustannusten korvaukset yhdistyksen hyväksi toimiville vapaaehtoisille (4)

- MLL:n vapaaehtoiset voivat toimia arjen tukena esimerkiksi nuorille, maahanmuuttajille yms. Toimintaan voi liittyä yhteisiä käyntejä, tuettavan kanssa mm. erilaisissa maksullisissa tapahtumissa.
- Tukihenkilönä toimivan osallistumismaksu tällaiseen tapahtumaan tai tapahtumaan sisältyvä ruoka voidaan korvata ilman, että siitä muodostuisi hänelle veronalaista tuloa. Merkitystä ei ole sillä, korvaako osallistumismaksun avustettava henkilö vai tukitoimintaa organisoiva yhteisö.

Satunnainen, vähäinen suoritus

- Talkoo- tai vapaaehtoistyöhön osallistuvalla ja muulle henkilölle annettavasta veronalaisesta edusta ei ole toimitettava ennakonpidätystä eikä suoritettava työnantajan sairausvakuutusmaksua, jos yksittäisen, **satunnaisesti maksettavan** suorituksen määrä on **enintään 20 euroa kalenterikuukaudessa**.
- **Etu tulee kuitenkin ilmoittaa tulorekisteriin.**

Ilmoittamisvelvollisuus

- **Yhdistyksen tulee antaa maksamistaan suorituksista ja antamistaan veronalaisista eduista ilmoitus Tulorekisteriin.**
- Yhdistys tarvitsee **y-tunnuksen** myös verovapaiden matkakustannusten korvausten sekä vapaaehtoisille ja jäsenille annettujen veronalaisten etujen ilmoittamiseen. Y-tunnusta haetaan Verohallinnolta Y1-lomakkeella. Yhdistys voi saada y-tunnuksen, kun se on ensin rekisteröity yhdistysrekisteriin.
- Y-tunnus on ilmoitusten antamiseen liittyvä yksilöintitunnus, eikä automaattisesti tarkoita sitä, että yhteisö olisi verovelvollinen tuloistaan.

Tulorekisteri (1)

Koskee kaikenlaisia yhdistyksiä

- Myös yleishyödyllisiä tai rekisteröimättömiä yhdistyksiä ja säätiöitä, jotka maksavat palkkoja, muita ansiotuloja, päivärahoja tai kilometrikorvauksia.

Tulorekisteri (2)

Ilmoitus

- **1.1.2019 jälkeen** maksetuista suorituksista.
- **Tulonsaajakohtaisesti ja maksupäiväkohtaisesti.**
- Ilmoitettaville tiedoille ei ole euromääräistä alarajaa eikä ikärajaa.
- Verovapaat kustannusten korvaukset on ilmoitettava, vaikka rahapalkkaa ei maksettaisi.
- Tiedot on annettava **viiden päivän kuluessa maksupäivästä.**

Kaikki tiedot on ilmoitettava riippumatta summasta tai tulonsaajan iästä.

- Tulorekisteriä hyödyntää myös mm. Kela.

Tulorekisteri (3)

Tietojen ilmoittaminen

- Sähköinen asiointi on perusedellytys.
- Yhdistyksen tulee huolehtia siitä, että ilmoituksia hoitavalle henkilölle on määritelty tarvittavat valtuutukset yhdistyksen hallituksen toimesta.
 - Vanhat valtuudet eivät toimi Tulorekisterissä.
 - Katso-pääkäyttäjät voivat tunnistautua Katso-tunnisteella Tulorekisterin sähköiseen asiointipalveluun – tämän vuoden ajan.
 - Katso-palvelussa pääkäyttäjä voi valtuuttaa henkilön tai yrityksen asioimaan yhdistyksen puolesta.

Tulorekisteri (4)

Tietojen ilmoittaminen

- Pienelle yhdistykselle viiden kalenteripäivän sisään jokaisesta maksusta tehtävä ilmoitus voi aiheuttaa paljon lisätöitä. Kannattaa harkita maksetaanko korvauksia harvemmin, esim. vapaaehtoistyöntekijä toimittaa usean kuukauden matkalaskut kerralla yhdistykselle ja korvaukset maksetaan kerralla yhtenä maksupäivänä. Taloudenhoitaja (tai valtuutettu henkilö) voi tehdä ilmoitukset maksetuista korvauksista tulorekisteriin kootusti tämän maksupäivän jälkeen.

Tulorekisteri

Lisätietoa tulorekisteristä yhdistyksille:

1. <https://www.vero.fi/tulorekisteri/>
2. <https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meist%C3%A4/tietoa-tulorekisterist%C3%A4/esitysjakoulutusmateriaalit/yhdistykset-ja-s%C3%A4%C3%A4ti%C3%B6t/>
3. <https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meist%C3%A4/tietoa-tulorekisterist%C3%A4/esitysjakoulutusmateriaalit/yhdistykset-ja-s%C3%A4%C3%A4ti%C3%B6t-ii/>
4. Yhdistysnetti: <http://yhdistysnetti.mll.fi/koulutuskanava/mll-kouluttaa/vapaaehtoisten-skype-valmennukset/koulutusmateriaalit-2012019>

Lisätietoa:

Satu Tolppanen, järjestösihteeri, p.
075 324 5546, satu.tolppanen@mll.fi
(palkkiosopimukset, henkilöverotus,
Tulorekisteri)

